

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLÂKÎ, EDEBÎ, MESLEKÎ AYLIK DERGİ

6. Cilt

Mart 1967

3. Sayı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
DIYANET İŞLERİ BAŞKANIMIZIN KURBAN BAYRAMI TEBRİKİ	43
HACCA GİDECEK VATANDAŞLARIMIZ HAKKINDA BAŞKANLIĞINIZIN TAMİMİ	44
HAC FÂRİZASI ÜZERİNE	46
İsmail ŞANLI	
KURBAN BAYRAMI	47
M. Şevki ÖZMEN	
İLÂHÎ KİTAPLAR VE MUKADDES KİTAPLARA İMAN	49
Dr. Ali Arslan AYDIN	
DÜNYA VE ÂHİRET	54
Dr. Lâtfi DOĞAN	
DİNİMİZİN ŞAHSİ TEMİZLİĞE VERDİĞİ ÖNEM ...	57
İbrahim DEĞİRMENCI	
EY MÜSLÜMAN! (Hutbe)	59
Hazırlayan: Tahsin YAPRAK	
DİN İŞLERİ YÜKSEK KURULU ÜYELERİ GÖREVLERİNE BAŞLADILAR	62
ÜYELERİMİZİN HAL TERCÜMELERİ	66
SİVAS'DA BİLİNMIYEN MİMARİ ESERLER	72
Dr. Fil. İlhan AKÇAY	
TÜRKİYE İMAM - HATİP OKULLARI MEZUNLARI CEMİYETLERİ FEDERASYONU YILLIK GENEL KURUL KONGRESİ YAPILDI	74
OSMANLI ŞEYHÜLİSLÂMLARININ TERÂCİM-İ AHVÂLİ (Ebû Saîd Efendi)	77
FETVÂ EMİNLERİ (Ahmet Efendi, Ali Sâcidi Efendi)	78
M. Vâmık Şükrü ALTINBAŞ	
BAŞARILI MESLEKDAŞLARIMIZ	80

İLÂHÎ KİTAPLAR VE MUKADDES KİTAPLARA İMAN

Dr. Ali Arslan AYDIN

Kâinâtın yaratıcısı olan Allâhu Teâlâ'nın, insanlar arasından seçtiği Peygamberlere, yalnız kendi milletlerine (1) veya bütün beşeriyete tebliğ etmek üzere (2) vahyettiği kitaplara, "İlâhî Kitaplar" veya "Semâvî Kitaplar" veya "İnzâl olunan Kitaplar (Kütüb-i Münzele)" adı verilir.

İlâhî Kitaplar Niçin Gönderilmiştir?

Bu kitaplar, lâfız ve mânâ bakımlarından "Allâh Kelâmı" olup, herşeyden önce insanları dalâletten, yâni kötü ve karanlık yollardan çıkarak, doğru ve güzel yollara sevk etmek sûretiyle onları Hak ve hidâyet nûruna kavuşturmak için gönderilmiştir.

Gerçi insan, bütün yaratıklar arasında en güzel ve en şerefli mahlûk olarak yaratılmış, kâinattaki her çeşit varlık ve yaratık onun emrine ve hizmetine verilmiş (3), ona, bu dünyayı îmâr ve islah kuvvet ve kabiliyeti bahşedilmiştir. Fakat insan, - aklına rağmen - nefesine ve tabiatta bulunan bazı şer kuvvetlere karşı daima başarı sağlayamaz. Hattâ çok defa onlara yenilir. Zîra insanın, bilhassa nefesine karşı za'fı vardır. Onun en büyük düşmanı, şer kuvvetlerinin başı sayılan Şeytan'dır (4). Nitekim beşeriyetin cediti Âdem (A.S.) in nefesine ve Şeytan'a nasıl inanarak uyduğu, Cennet'ten nasıl çıkarıldığı, sonra hatasını anlayarak Allâh'dan nasıl af ve mağfiret dilediği ve Cenâb-ı Hak'ın affına mazhar olduğu Kur'ân-ı Kerîm'de beyân edilmiştir (5).

Evet, insan herşey karşısında kuvvetli ise de, nefsi karşısında zayıftır. İnsan, ilâhî bir nur olan akli ile, sahip olduğu beşerî kuvvetler ve eşya hakkındaki bilgisi sayesinde tabiata hâkim olabilir, bazı hakikatlara erebilir, birçok keşifler yaparak yükselebilir. Fakat başarıların en büyüğü, kendi nefsini yenmektir. Kemâlin en yükseği ise, bu başarıya ulaşmaktır. İşte bu başarı ve bu kemâl, ancak ve ancak Hâlik-ı zü'l - Celâl ile yakın bir alâka kurmak, yâni ilâhî vahyin yardımına ermekle kabildir.

(1) Hz. Mûsâ (A.S.) a indirilen Tevrat, Hz. Dâvud (A.S.) a indirilen Zebur ve Hz. İsa (A.S.) ya indirilen İncil gibi...

(2) Hz. Muhammed (S.A.S.) e inzâl olunan en son ve en mükemmel ilâhî kitap Kur'ân-ı Kerîm gibi...

(3) İbrahim: 32, 33 Nahl: 12, 14 Hac: 37, 65.

(4) İsrâ: 53, Yâ-sîn: 60, Fâtır: 6.

(5) Bakare: 35-37. Bu hâdisenin vuku' bulmasındaki ilâhî hikmet; insanları ikâz, irşâd ve onlara ilâhî bir derstir.

Nitekim Kur'ân'da; insana, nefsinin arzu ve ihtiraslarına karşı koymadığı zamanlarda, ona Allâh'dan "İlâhî bir söz" şeklinde yardım geldiği haber verilmektedir (6). İnsanların ilk babası Âdem (A.S.) a gönderilen ilâhî yardım ve vahiy, Âdem oğullarına da ilâhî irşâd ve rehber olarak gönderilmiştir. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de meâlen:

"... Benden size bir hidâyet gelecektir. O'na tâbi' olanlara artık hiçbir korku yoktur. Onlar mahzun da olmayacaklardır." (7) buyurulmaktadır.

Bu ve daha birçok âyetler, insanın irşâda, yâni vahyedilen mukaddes kitaplara muhtaç olduğuna, ilâhî hükümlere tâbi' olursa Şeytan'ın tahriklerinden ve birçok kötülüklerden korunacağına, her türlü şer kuvvetleri yenerek, huzur ve emniyet içinde kemâle doğru yükseleceğine delâlet etmektedir.

İslâm'da İmân Esaslarından Biri de, İlâhî Kitapların Hepsine İnanmaktır:

İşte bu sebeple, Hak Teâlâ beşeriyeti hidayete, yâni doğru yola sevk etmek için, ilâhî nizam, esas ve hükümlerini ihtivâ eden, "Mukaddes Kitaplar" göndermiş, bu kitaplara inananlara tebliğ ederek, onlara öğretmek için de, kendi aralarından seçtiği bir kısım insanları Peygamber (İlâhî Elçi) kılmıştır. Peygamberler, bu yüce vazîfeyi noksansız olarak yapabilecek ve kendilerine vahyolunan ilâhî hükümleri insanlara aynen tebliğ edebilecek kudret ve kabiliyette yaratılan (8) mümtaz ve sâdık kullar, ilâhî elçilerdir.

O halde; İlâhî Kitapları beşeriyete tebliğ etmek için Peygamberlere, herhangi bir zâtı Peygamber olarak kabul edebilmek için de, kendisine vahyedilen ilâhî bir kitaba ihtiyaç vardır. Bu sebeptendir ki, Müslüman olabilmek için, Allâh'a ve Meleklerine imandan sonra, İlâhî Kitaplara ve Peygamberlere imân etmek şart koşulmuştur.

Çünkü insanlar, nefislerini ve şeytanı yenebilmek için, daima Allâh'ın yardımına, yâni, vahye dayanan İlâhî Kitaplara, dolayısıyla bu kitapları kendilerine tebliğ edip, öğretecek Peygamberlere muhtaçtırlar.

---

(6) Bakare: 37. "Âdem, Rabbinden kelimeler öğrenip aldı. (Rabbine yalvarıp mağfiret diledi.) O da tevbesini kabûl etti. Çünkü tevbeyle en çok kabûl eden, en çok acıyan O'dur."

(7) Bakare: 38.

(8) Peygamberlerin şu beş kemâl sıfatı ile ittisafı vâciptir: 1) Sıdk: Her hususda doğru ve sâdık sözlü olmak. 2) Emânet: Kudsi vazîfeyi tam olarak yapmak. Her bakımdan inanılır, güvenilir olmak. 3) Tebliğ: Vahy-i İlâhî'yi noksansız ve ilâvesiz olarak bildirmek. 4) Fetânet: Akıllı ve zekî uyanık ve iknâ kabiliyetine sahip bulunmak. 5) İsmet: Gizli âşikâr her türlü günah ve ma'siyetten mesûn olmaktır.

İlâhî Kitapların ve Peygamberlerin lüzumuna inandıktan sonra da, beşer tarihinin her devrinde yaşayan milletlerin bir Peygambere ve mukaddes bir kitaba sâhip olabileceğini kabûl etmek ve bunlara da inanmak, akl-ı selîmin îcâbıdır.

Nitekim Kur'ân-ı Kerîm, vahyin ve Peygamberliğin muayyen bir şahsa veya millete mahsus olmadığını ve her millete bir Peygamber gönderdiğini şu âyetlerde bildirmiştir:

«... وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٩﴾ « وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ... »

“Hiçbir millet yoktur ki, kendi içinde (onları Allâh azabıyla) korkutan biri (yâni bir Peygamber) gelip geçmiş olmasın. (9),” “Her milletin bir Peygamberi vardır” (10).

Yâni her millete (Doğru yolu göstermek için) mutlaka bir Peygamber gönderilmiştir.

Peygamberlere de, gönderildikleri insanlar arasındaki ihtilâfları hal-letmek için bir kitap verildiği şu âyet-i kerîmede bildirilmiştir:

« كَانِ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ .. »

“Bütün insanlar bir tek ümmet idi. (Aralarında itilâfa düştüklerinden) Allâh, (rahmetiyle) müjdeleyici, (azâbı ile) korkutucu Peygamberler gönderdi. İnsanların itilâfa düştükleri şeyler hakkında hükmetmek için Peygamberlerle beraber hak (ve gerçek) Kitaplar inzâl etti” (11).

Kendisine müstakil kitap verilmeyen Peygamberler ise, daha önce indirilen ilâhî bir kitaba tâbi' olmuşlar ve gönderildikleri milletlere o kitabı tâlim ve telkîn etmekle emredilmişlerdir.

Bu sebeptendir ki, İslâm Dîni, yalnız Kur'ân'a değil, daha önce dünyâ milletlerine gönderilen Mukaddes Kitapların hepsine îmân etmeyi emretmekte, bütün ilâhî kitaplara inanmayı, “İmân Esasları” ndan saymaktadır (12).

(9) Fâtır: 24.

(10) Yûnus: 47. Ayrıca; İsrâ sûresinin 15. âyetine bakınız.

(11) Bakare: 213.

(12) Bakare: 4, 117, 285; Nisâ: 136.

Her millete bir Peygamber ve her peygambere de bir "Kitap" (13) veya "Suhuf" (14) verildiği Kur'ân'da bildirilmiş ise de, bütün peygamberlere indirilen kitapların isimleri ayrı ayrı zikredilmiştir. Bu bakımdan:

İcmâlî olarak : "Bütün İlâhî Kitaplar" a,

Tafsilî olarak da : Kur'ân'da isimleri zikredilen Mukaddes Kitaplara ayrı ayrı inanmak, herbirinin Allâh Kelâmı olduğunu kalb ile tasdîk etmek lâzımdır. Bu kitaplar:

"Tevrat" (15), "Zebûr" (16) ve "İncil" (17) ile, en son ve en mükemmel İlâhî Kitap olan Kur'ân-ı Kerîm'dir (18). Ayrıca yüz adet "Suhuf" indirilmiş, bunların 10 adedi Hz. Âdem'e, 10 adedi Hz. İbrâhim'e, 50 adedi Hz. Şît'e ve 30 adedi de Hz. İdrîs (Aleyhisselâm) a verilmiştir.

(13) Kitap kelimesi: "Yazdı" veya "Bir araya topladı" mânâsına gelen "Ke-te-be" kökünden gelir. Başlıbaşına bir bütün olan yazıya kitap dendiği gibi, bir mektûba da kitap denebilir.

(14) Suhuf, "Sahife" nin cem'idir. Sahife, "sahf" kelimesinden alınmış olup, "yazılmış bir şey" demektir. Mushaf, "Yazılı sahifeler mecmuası" demektir. Kur'an da bu mânâda "Mushaf" demektir.

(15) Tevrat: Aslında İbrânîce bir kelime olup, "Tâlim ve Şeriat" mânâsındır. İslâm'a göre Tevrat, İsrâil Oğullarından Hazret-i Mûsâ'ya vahyolunan İlâhî Kitaptır. Fakat bu kelime Hıristiyanlarca, "Ahd-i Atık" adı verilen kitapların hepsine birden mecâzî olarak itlâk olunmaktadır.

(16) Zebûr: Zebûr kelimesi "Zebâra" dan alınmıştır. Zebâra, "o yazdı" veya "kat'iyetle yazdı", "Mahâretle yazdı" mânâlarına gelir. Bu bakımdan "Zebûr" da, "Bir yazı", "Bir kitap" demektir. Hazret-i Dâvudun "İlâhîler Kitabı" na "Zebûr" ismi verilmiştir.

(17) İncil: İncil lâfzı ise, asıl i'tibâriyle Yunanca bir kelime olan "Evangelium" dan alınarak Arapça'ya nakledilen bir kelimedir. "Beşâret ve ta'lîm" mânâsına gelmektedir. İncil lâfzı Kur'an'da, Hz. İsa'ya nâzil olan Mukaddes Kitaba verilen özel isimdir. Fakat Hıristiyanlar nazarında bu lâfız, "Ahd-i Cedid" den yalnız "Matta", "Markos", "Luka" ve "Yuhanna" nin kitaplarında tahsis edilmiş, yalnız bunlara "İncil" adı verilmiştir. Fakat "Ahd-i Cedid" denilen kitaba ve risalelerin hepsine de mecâzî olarak "İncil" adı verilmektedir.

(18) Kur'an; Hz. Muhammed Aleyhisselâm'a indirilen ve okumak suretiyle ibâdet olunan, Allah Kelâm'ına verilen isimdir. En son ve en mükemmel İlâhî Kitaptır.

Kur'an kelimesi Arapça bir kelimedir. "Gufrân" ve "Şükran" kelimeleri gibi "Fu'lân" vezninde olup, "Ka-ra-a" fiilinden mastardır. "Kırâet ve tilâvet" yâni "Okumak" mânâsındır.

"Kur'an" kelimesi dil bakımından "cem" ve "zam" yâni "toplama" mânâsına da gelir.

Sonra bu Kelime Hazret-i Muhammed (A.S.) a indirilen Mukaddes Kitaba özel isim olmuştur. Kur'ân-ı Kerîm'in; Furkân, Tenzîl, Hak, Hudâ, Zikrâ, Burhân, Nûr, gibi elliden fazla isimleri vardır.

O halde, geçmiş milletlere gönderilen, bütün Peygamberlere indirilen "Mukaddes Kitaplar" ın ve "Suhuf" un hepsine inanmak, her müslümana da farzdır.

İmân edilmesi İslâm'a göre farz olan bu kitapların, mukaddes ve ilâhî vasfını kazanabilmesi için, iki şartı hâiz olması lâzımdır:

1 — İlâhî Vahye istinâd etmelidir:

Yâni; Allâhu Teâlâ tarafından Peygamber olarak seçilen zatlara indirilen vahyin, aynen yazılarak toplanmasından meydana gelen bir kitap olmalıdır. Böyle olmayan ve insanlar tarafından bilâhare yazılan şeyler, Allâh Kelâmı olmadığından, ilâhî bir kitap olarak kabûl edilemez.

2 — İlâhî vahye istinâd eden Allâh Kelâmı olduğu tevâtür yoluyla bilinmeli, bu husus sâbit görülmeli, âit olduğu Peygambere indirildiği hususu, yine tevâtür yoluyla zamânımıza kadar gelmelidir.

Bu iki şartı hâiz olmayan kitaplar, aslında ilâhî de olsa, bu yüce vasfını ve ilâhî hüviyetini kaybeder. Mukaddes Kitap olmaktan çıkar.

Müslümanlarca inanılması farz olan Mukaddes Kitaplar, işte bu ilâhî vasfı hâiz olan Semâvî Kitaplardır. Hâlen Semâvî olduğu iddiâ edilen kitaplar arasında bu basfı hâiz olduğu târihen sâbit olan yegâne mukaddes kitap ise, Kur'ân-ı Kerîm'dir.

Tevrat, Zezûr ve İncîl'in de aslında vahye istinâd eden ilâhî ve mukaddes kitaplar olduğuna her müslüman inanmakla mükelleftir. Fakat hâlen mevcut olan Tevrat ve İncîl'ler tahrîf ve tebdîl edilerek, ilâhî hüviyetlerini kaybetmiş (19), bir Tevrat ve bir İncîl yerine, birbirine uymayan birçok Tevrat ve İncîl nüshaları hâline getirilmiştir. Bu bakımdan, hâlen Yahûdî ve Hıristiyanların ellerinde bulunan ve birbirlerine uymayan Tevrat ve İncîl'leri ilâhî ve Mukaddes Kitaplar olarak kabûl edemeyiz (20).

---

(19) Bakare: 75, 113; Nisâ: 46; Mâide: 13, 41; Ârâf: 162,

(20) Tafsîlât için bakınız: Rahmetullah Hindî: İzhâru'l-Hak, C. 1; Muhammed Abdullah Diraz: En-Nebeu'l-Azîm (Kahire 1957); M. Reşit Rıza: El-Vahy'ul-Muhammedî (Kahire 1956), Muhammed Abdu: El-İslâm'u ve 'n-Nasrâniyye (Kahire 1954); Muhammed Ebû Zehre: Muhâdarâtî'n-Nasrâniyye (Kahire 1959); Abdu'l-ehad Dâvus: İncîl ve Sâlih (İstanbul 1913); Ömer Nasuhî Bîlmen: Muvazzah İilm-i Kelâm (Üçüncü Bâb); Dr. A.A. Aydın: İslâm İnançları ve Felsefesi S: 226-246 (Ankara 1964).